



**سید علی فقیه موسوی**

دانشجوی مهندسی کامپیوتر  
دانشکده فارابی دانشگاه تهران  
Faghih.mousavi@ut.ac.ir



## صفر تا صد دنیای صفر و یک

۱۰ دقیقه

### شاید مقدمه

شاید آن روزها که مشغول نوشتن «[قصه ما به سر رسید](#)» در نشریه هجدهم بودم، فکرش را هم نمی‌کردم بار دیگر شرایط به سمتی برود که قلم به دست بگیرم و برای «دنیای صفر و یک» شروع به نوشتن کنم. حال اما با شروع نهمین دوره انجمن علمی مهندسی کامپیوتر دانشکده فارابی دانشگاه تهران، دنیای صفر و یک نیز جان تازه‌ای گرفته و دوباره چرخ‌هایش به حرکت درآمده است. امید است که این انرژی و شعف تا انتهای این دوره نشریه باقی بماند و دوره ششم نشریه منتهی به نتایجی باشد که در شأن نام دنیای صفر و یک است.

و اما بعد، عدد بیست در فرهنگ فارسی همواره دارای معانی و مفاهیم گوناگون بوده است. به نوعی شاید نشریه شماره بیستم را بتوان ایستگاهی دانست که می‌توان در آن توقف کرد و به نوزده شماره قبلی

نگاه انداخت؛ نوزده شماره‌ای که شاید هر کدام در دوره‌های مختلف و با سختی‌های متفاوت به مرحله انتشار رسیده‌اند. از آنجایی که در جریان جزئی‌ترین اتفاقات هفت شماره از این نوزده شماره بوده‌ام، قرعه مرور این نوزده شماره به نام من افتاد. امیدوارم که در این مسیر موردی را از قلم نیندازم و حق مطلب به نحو احسن ادا شود.

در نهایت لازم می‌دانم متذکر شوم از آنجایی که من سهمی در دوره‌های اول، دوم و پنجم نداشته‌ام، اطلاعاتم از این دوره‌ها مربوط است به مطالعه این شماره‌های نشریه و شنیده‌ها از سایر دوستانی که مستقیم یا غیرمستقیم در این دوره‌ها نقش ایفا کرده‌اند.

### دنیای صفر و یک

نشریه دانشجویی دنیای صفر و یک، نشریه تخصصی حوزه کامپیوتر به صاحب امتیازی انجمن علمی مهندسی کامپیوتر

دانشکده فارابی دانشگاه تهران؛ نشریه‌ای که در سال ۱۳۹۶ تاسیس شد و اولین شماره‌اش در اسفند ماه همان سال به انتشار رسید.

از آن سال تا امروز، دنیای صفر و یک به عنوان یکی از فعال‌ترین نشریات دانشجویی، نقش مهمی در ارتقای سطح علمی و ایجاد بستری برای تبادل نظر و ارائه ایده‌های نو برای دانشجویان داشته. این نشریه با رویکردی دانشجوی محور و تخصصی، به صورت دوره‌ای به انتشار مقالات، مصاحبه‌ها، گزارش‌ها و مطالب متنوع در حوزه‌های مختلف کامپیوتر پرداخته.

دنیای صفر و یک در طی سال‌های گذشته درگیر تغییر و تحولات متعددی شده، با انجمن‌های مختلف سر و کار داشته و سکان هدایت آن در طول این سال‌ها شش بار جابه‌جا شده است. در دل این جابه‌جایی‌ها، محتوا، قالب،

# کیس‌سول زمان

## شناسنامه نشریات دوره اول:

اول تا نهم	<b>شمارگان</b>
علی داوودآبادی فراهانی	<b>مدیرمسئول</b>
محمد خشنود	<b>سردبیر</b>
علی داوودآبادی فراهانی(۴ شماره)، محمد خشنود (۵ شماره)، امیر مسعود جوزدانی(۲ شماره)، محمد مهدی هاشمی(۲ شماره)، احمد قمی(۱ شماره)	<b>گرافیک و صفحه‌آرایی</b>
نامشخص	<b>توالی انتشار</b>
اسفند ۱۳۹۶ اردیبهشت ۱۳۹۷ مهر ۱۳۹۷ دی ۱۳۹۷ خرداد ۱۳۹۸ مهر ۱۳۹۸ آذر ۱۳۹۸ بهمن ۱۳۹۸ خرداد ۱۳۹۹	<b>تاریخ های انتشار</b>

اولین باری را که برای کارهای نشریه پیش خانم شریفی (مسئول نشریات دانشکدگان) رفتم، به‌خوبی به یاد می‌آورم. آن روزها ما در انجمن ششم مشغول تدارک و آماده‌سازی تیم دوره سوم نشریه بودیم. تا نام دنیای صفر و یک مطرح شد، ایشان شروع به تعریف از نشریه در دوره اول کرد، تعریفی که کوتاه هم نبودند، نام علی داوودآبادی فراهانی از زبانش نمی‌افتاد و مکرر تاکید بر این داشت که از ایشان کمک بگیریم. آن‌قدر روی نشریات حساس بود که حتی شماره‌های اول تا نهم را در اختیار ما قرار نداد و می‌گفت آن‌ها را خودش نگه داشته، وقتی مسئول نشریات دانشگاه تا این حد نسبت به یک نشریه در دوره‌ای خاص حساس باشد، یعنی آن نشریه در آن دوره کار خود را به‌خوبی انجام داده است.

دوره‌انتشار و موارد این‌چنینی مکرراً تغییر کرده، اما این تغییرات نه تنها مانع حرکت این نشریه نشده، بلکه این نشریه را در مسیر خود نگه داشته و به سمت افتخاراتی شایسته نیز هدایت کرده.



## دوره اول: دنیای صفر و یک متولد می‌شود...

برخلاف سایر نشریات انجمن‌ها که چند سالی بعد از تأسیس انجمن متولد می‌شوند، دنیای صفر و یک همان سال اول تأسیس انجمن و در دل اولین دوره انجمن علمی مهندسی کامپیوتر دانشکدگان فراهانی متولد شد و اولین شماره‌اش در اسفند ماه همان سال به انتشار رسید.



این نشریه به مدیرمسئولی علی داوودآبادی فراهانی و سردبیری محمد خشنود فعالیت خودش را آغاز کرد. به شناسنامه نشریه در چند شماره اول که نگاه می‌کنم این دو نام را در بخش‌ها و عناوین مختلف مکرر می‌بینم، این موضوع نشان دهنده این است که این دو نفر سهم بسزایی در انتشار نشریه‌های دوره اول داشته‌اند. ترکیب این دو نفر آن‌قدر موفق بوده که عمر همراهی آن‌ها با دنیای صفر و یک حدود دو سال و سه ماه به طول انجامیده و با همراهی هم ۹ شماره از دنیای صفر و یک را به مرحله انتشار رسانده‌اند.



## دوره دوم: ترتیب، ساختار و مقداری چیز دیگر...

تقریباً یک سال پس از انتشار نهمین شماره دنیای صفر و یک، شماره دهم این نشریه به مرحله انتشار رسید. انتشار شماره دهم را به نوعی می‌توان آغاز دوره دوم مدیریت نشریه دانست؛ محمدعلی آصف به عنوان مدیرمسئول و مهران آدووند به عنوان سردبیر وظیفه هدایت نشریه در دوره دوم را به عهده گرفته بودند و این دوره تحت نظر چهارمین دوره انجمن علمی و در شرایط سخت کرونایی مسیر خودش را آغاز کرده بود.

با توجه به فاصله‌ای که افتاده بود، موتور نشریه نیاز به نیروی مضاعف داشت تا به حرکت دربیاید. این نیرو از سمت تیم نشریه به خوبی



هرچند دنیای صفر و یک در دوره اول توالی انتشار مشخصی نداشت و از لحاظ فرمت محتوایی و قالب بصری همواره دستخوش تغییرات مختلفی شده بود، اما در این بین حفظ ترکیب اصلی نشریه و تلاش برای رشد و بقای آن، آن هم در طی همکاری با چند انجمن و حتی در دوران کرونا، نکته‌ای قابل توجه است که نمی‌توان از آن بی‌تفاوت گذشت.

## فعالین نشریه در دوره اول:

علی داوودآبادی فراهانی، محمد خشنود، پیام رنجبر، محمد مهدی هاشمی، مجتبی یزدان‌پناه، امیرمسعود جوزدانی، امیرسالار درویش‌پور، حمید فضلی، سیدعلی آل‌طه، امیرحسین قبادی، امیرعلی گرجی و محمد رشیدخان



آن طرح اولیه، هرچند در ابتدا زمان زیادی از من گرفت، اما زمینه‌ای شد برای ورود حرفه‌ای من به دنیای گرافیک و صفحه‌آرایی. به‌خوبی یاد دارم که آن روزهای اول با چه مشقتی این کار را انجام می‌دادم، اما رفته‌رفته هم دست من گرم‌تر شد و هم نتیجه جافتاده‌تر. همان طراحی اولیه باعث شد گرافیک و صفحه‌آرایی نشریه به دست من بیفتد؛ موضوعی که در دوره چهارم نشریه نیز ادامه‌دار بود. افزون بر آن، نشان فعلی نشریه نیز حاصل طراحی من در همان روزهای ابتدایی دوره سوم است که علیرغم تغییر قالب، همچنان به عنوان نشان رسمی دنیای صفر و یک مورد استفاده قرار دارد.



از دل همان جلسه، دنیای صفر و یک ساختاری منظم و اساسی به خود گرفت. بخش‌های نشریه در دوره سوم شامل بخش‌های «تخصصی»، «روزی روزگاری رایانه»، «یک چهره از دانشکده»، «کلاکت»، «بازی‌های رایانه‌ای» و «سلامت» می‌شد. این بخش‌ها به همت بچه‌های انجمن و تیم نشریه به مرحله انتشار می‌رسیدند. در این دوره، نشریه به صورت ماهنامه منتشر می‌شد و انتشار آن تا روزهای آخر انجمن ششم، یعنی اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۲، ادامه داشت.

## فعالین نشریه در دوره سوم:

محمد آزاد، سید علی فقیه موسوی، عرفان صابری، زینب قدوسی زاده، نیما تهرانی فرشید، ملیکا عربزاده، علی رادمرد، مهرداد صادق پور، سعید رزاقی، مصطفی کوتی، زهرا مرادی و ...



## دوره سوم: تولدی باشکوه‌تر از تولد اول...

یادم می‌آید اواسط پاییز سال ۱۴۰۱ بود؛ انجمن ششم روزهای ابتدایی خود را سپری می‌کرد. محمد آزاد که آن روزها از طرف انجمن مأمور احیای مجدد نشریه شده بود، جلسه‌ای ترتیب داد تا اعضای انجمن ایده‌های خود را مطرح کنند. محمد در آن روزها خود، کوه ایده بود و با انرژی و جدیت بسیار آمده بود تا تحولی اساسی در نشریه رقم بزند. صوت آن جلسه را هنوز هم دارم و وقتی پس از سه سال دوباره به آن گوش می‌دهم، با خود معترف می‌شوم که هیچ‌کس نمی‌توانست نشریه را این‌گونه سرپا کند. انرژی آن روزهای محمد مرا به یاد زمانی می‌انداخت که مشغول چیدن تیم انجمن ششم بودیم؛ خاطرم هست با شناختی که از او داشتم، او را به باقی بچه‌ها پیشنهاد کرده بودم و هنوز دو ماه از آن ماجرا نگذشته بود که خودش را به همه ثابت کرد. محمد آزاد در دوره سوم فعالیت نشریه، به عنوان مدیرمسئول و سردبیر، ساختار نشریه را تنظیم کرد تا به نوعی «احیاگر نشریه» لقب بگیرد.

در آن روزها با مسائل و مشکلات بسیاری روبه‌رو بودیم؛ از یک طرف نشریه‌ای که بیش از یک سال غیرفعال بود و از طرف دیگر انجمنی که برای همه اعضا اولین تجربه جدی فعالیت بود. همین مسائل باعث شد انتشار اولین شماره از نشریه به اوایل اسفندماه سال ۱۴۰۱ برسد. یکی از اساسی‌ترین چالش‌هایی که در دوره سوم با آن مواجه بودیم، بحث گرافیک و صفحه‌آرایی نشریه بود. از تیم آن زمان انجمن، تنها من سابقه کار گرافیکی داشتم، اما تجربه من نیز بسیار محدود و مربوط به یک نرم‌افزار خاص بود. خلاصه آن‌قدر گشتیم و کسی حاضر نشد این مسئولیت را بر عهده بگیرد که به اصرار محمد قرار شد من طرح اولیه‌ای ارائه دهم تا ببینیم کار به کجا می‌رسد.

تأمین شد؛ به گونه‌ای که نه تنها چراغ دنیای صفر و یک دوباره روشن شد، بلکه در این دوره نشریه ساختار بصری یک‌دست‌تری را به خود دید و بیش از پیش شمایل یک نشریه دانشجویی را به خود گرفت. طراحی و صفحه‌آرایی این دو شماره نشریه به عهده محمدعلی آصف و محمدصالح قطبانی بود. همچنین دنیای صفر و یک در دوره دوم با انتشار به صورت فصلی تحت عنوان فصل‌نامه به کار خود ادامه داد.

هرچند عمر این دوره نسبت به دوره اول کوتاه‌تر بود، اما همین دو شماره نشریه هم مطالب گوناگونی در حوزه‌های مختلف اعم از مطالب تخصصی جذاب و متفاوت، معرفی آزمایشگاه‌های دانشگاه، معرفی انجمن علمی و فعالیت‌های آن و ... را در خود جا داده بود.



## فعالین نشریه در دوره دوم:

محمدعلی آصف، مهران آدووند، محمدصالح قطبانی، نسیم آدووند، احسان شیرعلی، دانیال فرهنگی، علی کریمی، عارفه زالی، سیدعلی آل‌طه، علیرضا زینی، صبا حیدری‌دوست، امیررضا پارسی‌زاده، مهدی نقدیلو، عارف برهانی، محمد رشیدخان، محمدحسین شیرازی و ...

## شناسنامه نشریات دوره دوم:

شمارگان	دهم و یازدهم
مدیرمسئول	محمد علی آصف
سردبیر	مهران آدووند
گرافیک و صفحه‌آرایی	محمدصالح قطبانی، محمد علی آصف
توالی انتشار	فصلنامه
تاریخ های انتشار	فروردین ۱۴۰۰ شهریور ۱۴۰۰

## شناسنامه نشریات دوره سوم:

شمارگان	دوازدهم تا چهاردهم
مدیرمسئول	محمد آزاد
سردبیر	محمد آزاد
گرافیک و صفحه‌آرایی	سیدعلی فقیه موسوی، زینب قدوسی زاده
توالی انتشار	ماهنامه
مسئول بخش تخصصی	عرفان صابری
تاریخ‌های انتشار	اسفند ۱۴۰۱ فروردین ۱۴۰۲ اردیبهشت ۱۴۰۲



## دوره چهارم: نیروی تازه نفس وارد می‌شود...

دوره ششم انجمن به کار خود پایان داده بود و نوبت به من رسیده بود تا با شروع دوره هفتم و به همراهی تیمم، مسیر تازه‌ای را برای انجمن و نشریه ترسیم کنم. از مدت‌ها قبل از آغاز انجمن هفتم به فکر بخش‌های مختلف انجمن افتاده بودم و برای آن‌ها ساختاری را در ذهن داشتم. در آغاز، همه چیز به خوبی پیش می‌رفت؛ من دبیر شدم، تیمم به طور کامل وارد انجمن شد و تقسیم مسئولیت‌ها همان‌طور که می‌خواستم رقم خورد. اما با جدا شدن محمد آزاد از نشریه، در انتخاب سردبیر با چالش روبه‌رو شدم. سردبیری که برای نشریه در نظر گرفته بودم به دلایلی نتوانست ما را همراهی کند و ما ماندیم و نشریه‌ای که در ابتدای مسیر تازه خود بدون سردبیر بود.

همراهی بچه‌های انجمن هفتم آن‌قدر بالا بود که از این چالش به خوبی عبور کردیم. من به عنوان مدیرمسئول، وظیفه هدایت تیم نشریه را بر عهده گرفتم؛ سید محمد جعفری برای سردبیری داوطلب شد، باقی بچه‌های انجمن نیز بخش‌های

از نکات قابل توجه دیگر در این دوره، سایت نشریه شکل و شمایل خود را پیدا کند. ساختار و قالب کلی نشریه که از دوره قبل باقی مانده بود، تغییرات اندکی پیدا کرد و ما با تزریق نیروی تازه‌نفس، دست به بهبود نشریه در بخش‌های مختلف زدیم. برخلاف دوره قبل، در این دوره افراد زیادی در هر شماره نشریه سهم داشتند و به نوعی نیروی آن‌ها و انگیزه‌شان سرعت پیشرفت را بیشتر می‌کرد و از خستگی مسیر می‌کاست.

دیگر نشریه را در دست گرفتند تا تیم نشریه شکل و شمایل خود را پیدا کند. ساختار و قالب کلی نشریه که از دوره قبل باقی مانده بود، تغییرات اندکی پیدا کرد و ما با تزریق نیروی تازه‌نفس، دست به بهبود نشریه در بخش‌های مختلف زدیم. برخلاف دوره قبل، در این دوره افراد زیادی در هر شماره نشریه سهم داشتند و به نوعی نیروی آن‌ها و انگیزه‌شان سرعت پیشرفت را بیشتر می‌کرد و از خستگی مسیر می‌کاست.



## فعالین نشریه در دوره چهارم:

سید علی فقیه موسوی، سید محمد جعفری، سیده فرگل ناظم‌زاده، علی رادمرد، زهرا سادات بنی‌هاشمیان، سعید رزاقی، محمدرضا آرمانپور، عرفان صابری، زینب قدوسی‌زاده، محمد امین عارفی‌نیا، نیما تهرانی فرشید، یحیی حسینی، پویا اردخانی، نیما کوه‌خضری، نرگس رضاییان، سید امین امام، سید محمدجواد مقدس‌نژاد و ...

## شناسنامه نشریات دوره چهارم:

شمارگان	پانزدهم تا هجدهم
مدیرمسئول	سیدعلی فقیه موسوی
سردبیر	محمد آزاد
گرافیک و صفحه‌آرایی	سیدعلی فقیه موسوی، زهرا سادات بنی‌هاشمیان (۲ شماره)
توالی انتشار	دو ماهنامه
مسئول بخش تخصصی	علی رادمرد
تاریخ‌های انتشار	آبان ۱۴۰۲ دی ۱۴۰۲ اسفند ۱۴۰۲ اردیبهشت ۱۴۰۳

اگر بخواهم از حضور بچه‌ها در بخش‌های مختلف بگویم: بخش تخصصی نشریه در این دوره بسیار متنوع‌تر شده بود و تعداد نویسندگان آن افزایش پیدا کرده بود. مسئولیت بخش تخصصی به دستان علی رادمرد افتاد و او با همراهی تجربه عرفان صابری این بخش را مدیریت می‌کردند. سیده فرگل ناظم‌زاده «روزی روزگاری رایانه» را می‌نوشت، «یک کلام حرف حساب» را سعید رزاقی و محمدرضا آرمان‌پور گردآوری می‌کردند، «کلاکت» تیم قبلی خود را حفظ کرده بود و در این بخش زینب قدوسی‌زاده، من و سید محمد جعفری را همراهی می‌کرد، «دیگه چه خبر» توسط نیما کوه‌خضری و تیمش آماده می‌شد و علاوه بر این‌ها، در بخش ویژه نیز ردپای قدیمی‌های انجمن مشهود بود. تنوع موضوعات و مهم‌تر از آن تنوع نویسندگان، از نکاتی بود که دنیای صفر و یک را در این دوره خواندنی‌تر می‌کرد.

# کیسول زمان

موفق شد عنوان «نشریه برگزیده دانشگاه تهران» را به دست آورد و پس از آن نیز به عنوان «نشریه برگزیده گروه فنی مهندسی در شانزدهمین جشنواره بین‌المللی حرکت» انتخاب شد.

در جشنواره حرکت هفدهم اما شرایط کمی متفاوت‌تر شده بود و رقابت نیز بسیار سخت‌تر از قبل بود. با این حال، با توجه به تغییر آیین‌نامه، امتیاز نشریه در انتخاب انجمن برتر نیز مؤثر بود. دوره چهارم دنیای صفر و یک به عنوان درصد قابل توجهی از فعالیت انجمن، نقش به‌سزایی در انتخاب هفتمین دوره انجمن به عنوان «انجمن برتر کشور در گروه فنی و مهندسی» داشت.

به گواه قدیمی‌ترهای جشنواره حرکت، شاید اگر محدودیت «دو عنوان جایزه برای هر انجمن» وجود نداشت، دنیای صفر و یک می‌توانست بار دیگر در بخش نشریه برتر نیز صاحب عنوان شود. در جشنواره هفدهم، این نشریه سبب کسب بزرگ‌ترین افتخار تاریخ انجمن و دانشکدگان و مهم‌ترین افتخار دانشگاه تهران در آن جشنواره شد.

## فعالین نشریه در دوره پنجم:

مهدی امامی، علی ایومن، زهرا پورفرزین، امیرحسین نصراللهی، ماهان قدیم‌خانی، مهدی بهرزوی راد، امیرعلی عابدی، امیرحسین صفایی، سیده الهه دهقان، علی رادمرد، امیرعلی ذبیحی

## شناسنامه نشریات دوره پنجم:

شمارگان	نوزدهم
مدیرمسئول	مهدی امامی
سردبیر	علی ایومن
گرافیک و صفحه‌آرایی	زهرا پورفرزین امیرحسین نصراللهی ماهان قدیم‌خانی
توالی انتشار	فصلنامه
تاریخ‌های انتشار	خرداد ۱۴۰۴

## افتخارات نشریه:

دنیای صفر و یک در طول این ۸ سال و ۵ دوره گذشته، افتخاراتی قابل توجهی کسب کرده است. این نشریه در دوره سوم



## دوره پنجم: مشکلات غیرمنتظره سد راه تیم نشریه...

با پایان انجمن هفتم و شروع انجمن هشتم، تیم نشریه نیز دچار تغییراتی شد؛ مهدی امامی به‌عنوان مدیرمسئول و علی ایومن به‌عنوان سردبیر، هدایت تیم نشریه را در دوره پنجم را بر عهده گرفتند. به دلیل مسائلی که در بخش فرهنگی دانشکدگان پیش آمده بود، انجمن هشتم از همان ابتدا موانعی را پیش روی خود می‌دید که باعث می‌شد برنامه‌ریزی‌ها و ایده‌ها نیز به تعویق بیفتند. به طبع شعله این اتفاقات دامن نشریه را هم گرفت و همین امر در کند شدن سرعت انتشار نشریه مؤثر بود. شماره اولی که قرار بود برای ورودی‌های جدید به انتشار برسد، به نوعی قربانی همین اتفاقات شد. جدای از این، مسائلی نیز در دل انجمن رخ داد که روند آماده‌سازی و انتشار دنیای صفر و یک را نیز کندتر می‌کرد. نشریه شماره نوزدهم، تنها شماره این دوره، پس از یک سال وقفه در خردادماه سال ۱۴۰۴ منتشر شد.

ساختار کلی نشریه در این دوره تفاوت بسیاری با دو دوره قبل پیدا کرده بود. طراحی و صفحه‌آرایی مجدداً انجام شده بود و بخش‌های نشریه نیز دچار تغییراتی شده بودند. در این دوره نشریه شامل مطالبی نظیر: مطالب گوناگون تخصصی، مصاحبه و بررسی اخبار می‌شد.



از نکات مثبت این نشریه می‌توان به این اشاره کرد که از مرزهای دانشگاه فراتر رفته و به سراغ شرکت‌های فعال در استان نیز رفته بود؛ این مسئله در این دوره بیش از پیش به چشم می‌آمد. دنیای صفر و یک در این دوره مجوز خود را به «فصلنامه» تغییر داد که تنها یک شماره‌اش به انتشار رسید.



شماره بیستم، آذرماه ۱۴۰۴